

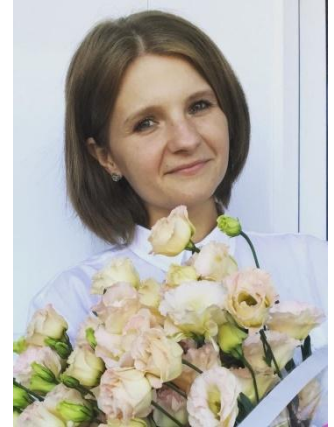
Формування та розвиток наскрізного вміння – усвідомленого читання у молодших школярів

Інформація щодо авторського освітнього продукту

Інформація про автора: Вавілова Тетяна Григорівна, заступник директора з навчально-виховної роботи, спеціаліст першої категорії

Контактна інформація про навчальний заклад (освітню установу): Запорізька гімназія № 54 Запорізької міської ради

Провідна педагогічна ідея: Ця добірка містить вправи зі словами та вправи з реченнями та текстом.

Тренувальні вправи зі словами, спрямовані на розвиток довільної уваги, допомагають вирішити проблему техніки читання молодших школярів. Якщо дитина читає у належному темпі (або швидко), її увага концентрується не на тому, як читати, а на тому, про що вона читає (змісті). Вправи з реченнями та текстом безпосередньо сприяють формуванню навичок свідомого читання, оскільки розвивають логічне та творче мислення.

Форма: фрагменти навчальних занять – практичні завдання.

Тема, клас : Завдання спрямовані підготовку до усвідомленого читання (1-2 класи).

1. Актуальність теми

Як зазначається у Державному стандарті початкової освіти, «метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб». Новий зміст освіти, запропонований НУШ, заснований на формуванні необхідних для успішної самореалізації в суспільстві компетентностей. Спільними для всіх компетентностей є низка вмінь, серед яких – читання з розумінням.

Нова українська школа розглядає читання з розумінням як багатогранне явище, коли «здобувач освіти сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, використовує її для збагачення власного досвіду».

Звичайно, що для дитини процес читання – досить складний і часто важкий процес, який забирає багато сил і часу. І доки дитина не навчиться читати швидко й свідомо, думати й співчувати під час читання, цей процес не буде приносити радості та задоволення. Але, як свідчить практика, формуванню певних навичок сприяє виконання багаторазових тренувальних вправ.

Читацька компетентність – це багатовимірне утворення, формування якого є одним із базових завдань початкової школи. Разом з тим, неможливо говорити про повноцінну читацьку компетентність без належної уваги до формування і розвитку читання з розумінням, яке закладає основи для подальшого успішного поступу молодшого школяра як здобувача освіти й особистості. А оскільки формування життєвої компетенції неможливе без уміння читати, оскільки без цієї чудової навички не може бути ні успішного навчання дитини в школі, ні самостійного пізнання нею світу, ні самовдосконалення, тому необхідно це вміння розвивати.

Вміння **читання**, як відомо, складають такі компоненти:

- розуміння прочитаного;
- швидкість;
- виразність;
- правильність.

Кожний з цих компонентів спочатку формується, відпрацьовується як уміння і за допомогою вправ поступово розвивається до рівня навички, тобто виконується без зусиль, напів- або й зовсім автоматично і потім застосовується для успішного вивчення інших предметів.

Мета запропонованої системи вправ – знайти такі способи відпрацювання навичок читання та розвитку вміння усвідомленого читання,

які б діти виконували із задоволенням і цікавістю, викликали позитивні емоції в процесі навчання.

2. Практична робота

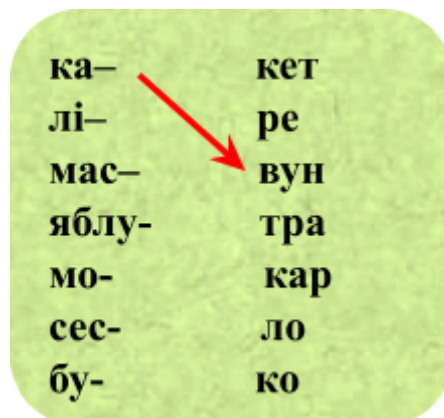
1) Читання текстів – мініатюр з пропущеними словами:

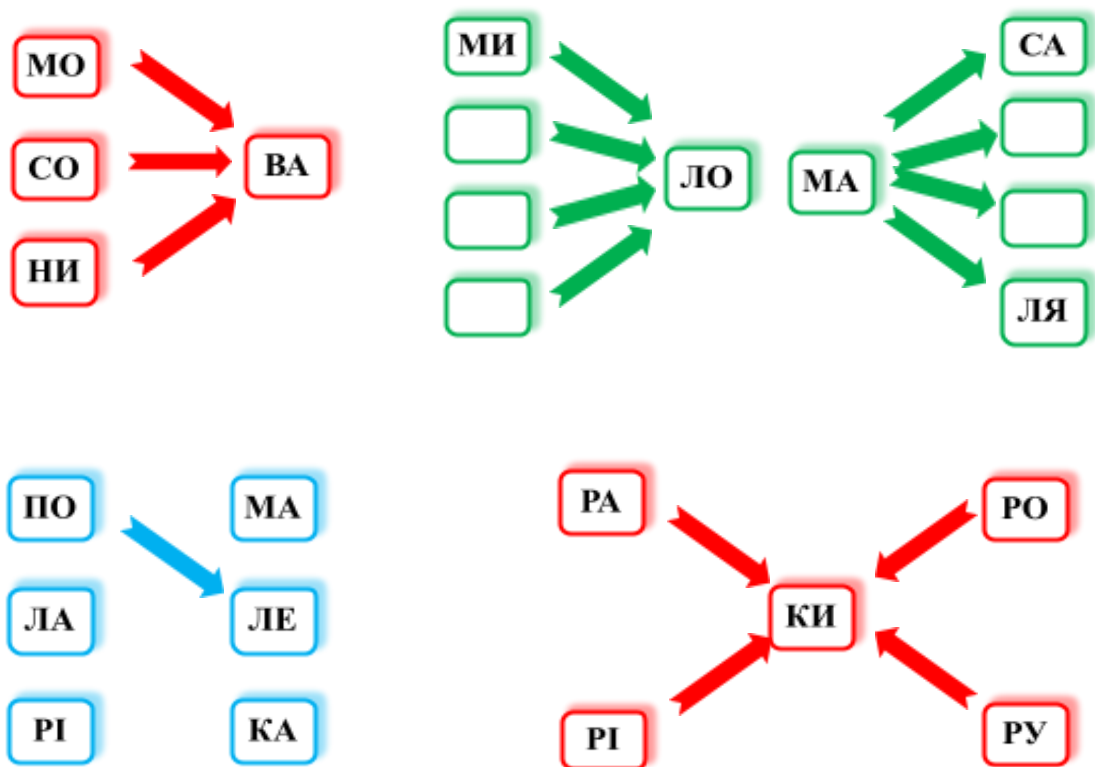
Перший місяць осені за календарем – Тихі, задумливі вересневі дні ще.....

Та подих осені вже відчутний у вечірній День народжується в осінньому серпанку, але поступово туман....., розсіюється. Піднімається і обігриває землю.

Нерідко початок вересня своїм теплом, яскравістю. Сонце ще довго на ясному небосхилі. Та воно вже не таке....., як улітку. Повітря й легке, в ньому далеко чути кожен звук.

2) Складіть слова і прочитайте:

3) Гра «Знайди пару»:

Зайчик	Заквітчана
Котик	Побігайчик
Лисичка	Воркотик
Зима	Засніжена
Весна	Сестричка

4) Гра «Буква загубилася»

В цих словах замість рисок уявляй букву «а» і прочитай їх.

М-м-, б-б-, б-нк-, м-вп-, б-з-р, ф-рб-, х-л-т,
хм-р-, ч-б-н, ч-шка, ч-йк-, к-н-рк-,
л-в-нд-, -кв-л-нг, б-кл-ж-н .

В цих словах замість рисок уявляй букву «е» і прочитай їх.

Л-в, ф-н, ж-л-, б-р-г, с-кр-т, с-рц-,

**ск-л-т, ф-рм-р, ч-р-п, м-ч, н-рв,
н-р-ст, ш-д-вр, С-м-н.**

В цих словах замість рисок уявляй букву «о» і прочитай їх.

**М-л-к-, з-л-т-, -к-, г-р-д, б-л-т-,
к-р-ль, с-м, ч-л-, с-н, п-т-п, р-т,
к-л-, г-л-сн-, с- л- .**

5) Читання пірамід слів:

ЛІ ТО		ЖИ ТО	
ЛО	ТО	РИ	БАК
РИ	БА	ЛІ	ТО
ВІ	КО	ЛО	ША
СИ	ТО	СОН	ЦЕ
НО	ГА	МА	КИ

б) Дивлячись тільки на крапочки по центру піраміди, читай і вимовляй слова:

Ми · ло	ка · лина	сльо · зи
Ли · мон	на · ука	мі · сяць
Ма · шина	ко · лос	сон · це
Бе · рег	ка · вун	но · жик
Каз · ка	оси · ка	шко · ляр
За · пах	бу · ряк	вес · на
Пі · сок	па · вук	по · хід
Си · лач	за · вод	пря · ник
Са · док	ди · ван	гра · ніт

Лі · сок

пи · ріг

кві · тка

Гріз · ний

сні · жок

го · ло · ва

Смир · ний

зай · чик

со · ба · ка

Стру · мок

сір · ник

ко · ро · ва

Дзво · ник

пар · кет

со · ло · ма

Стри · бок

клю · чик

по · ра · да

7) Читання таблиці Шульте (60 сек.)

Установка під час роботи. "Зосередьте погляд на одиниці і намагайтесь порахувати до 25".

3	17	21	8	4
10	6	15	25	13
24	20	1	9	22
19	12	7	14	16
2	18	23	11	5

8) Зачаровані слова:

СТАДІОН

1 2 3 4 5 6 7

1 6 7 (сон)

1 2 3 4 6 (стадо)

1 3 4 (сад)

4 6 7 (Дон)

1 2 3 7 (стан)

1 2 5 7 3 (стіна)

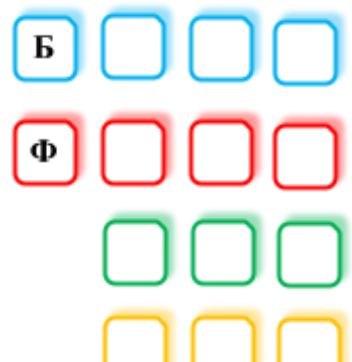
9) “Скринька запитань”

На дошці речення: **Вчора я прочитав цікаву книжку.**

Учні складають запитання до даного речення:

- Коли я прочитав цікаву книжку?
- Хто прочитав цікаву книжку?
- Що я вчора прочитав?
- Яку книжку я прочитав вчора?
- Що я зробив вчора?

10) “Утвори нові слова”:

11) “Обведи слово за зразком”

ЛИПА

ЛАПА ЛУПА ЛИПА ЛАМА

КОРА

ГОРА КОРА НОРА КОСА

МИЛО

МАЛО МАЛЯ МАМА МИЛО

РОСА

КОСА КОЗА РОСА РУКА

12) Розшир речення або доповни за змістом.

Марічка співає.

Марічка співає пісню.

Маленька Марічка співає пісню.

Маленька Марічка співає веселу пісню.

Маленька Марічка співає веселу пісню матері.

13) Склади речення. (Кілька речень діляться на частини і даються в довільному порядку).

Маленька праця

той працю шанує.

менше говори.

краща за велике безділля.

Хто працює,

Більше роби -

14) Відшукай слова.

ю л а н и п о д р о с т о к р м о л о к о л б а с а н
ю т а о н а л и м и а н о н а з к б с т о н т е м р у к а з о
л а а р о г р к о с а н т и м у р к о м а о л н o н k o л p н
и м с п р и т и к р а с и в o p ф

15) Зашифровані слова.

Щоб прочитати зашифровані слова, необхідно в кожному горизонтальному рядку закреслити однакові літери.

- а м м д а к р к т у ш г т ш
- т о о а к м р я у д а к я
- я ш щ щ ш я а с п а о р т
- с в о я к т т з н я з в к ц е

Список використаних джерел

1. Програми для середньої загальноосвітньої школи.1-4 класи.
К.://Початкова освіта
2. Державний стандарт початкової освіти України
3. Інтернет – ресурси
4. Тимофієва Л.Л., Швидкочитайлик, Тернопіль, «Мальва-ОСО», 2004
р.
5. Бутрім В. , Вправи з вдосконалення навички читання // Початкова
освіта. -№46. - 2003.
6. Бондаренко О.В., Тренувальні вправи з розвитку техніки читання // Початкове навчання та виховання.- №16-18. - 2012. –с. 78-84.
7. Гранин Г. Г., Бондаренко С. М., Концевая Л. А. Когда книга учит. 2-е
изд., доп. М.: Педагогика, 1991. 256 с.

8.Державний стандарт початкової освіти. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

9. Березіна О.М., Павловська Т.О. Мовні ігри та забави: Навчально-методичний посібник /Березіна О.М., Павловська Т.О. – Тернопіль: Мальва – ОСО, 2002.

10. Гудзик І. П. Читання вголос та читання мовчки //

11. Початкова школа. – 2000. №18.

12. Дехтяренко О.Л. Впровадження інтерактивних технологій при формуванні навичок швидко читання //Розкажіть онуку, №9, вересень 2010.

13. Козоріз С. Методи і форми роботи на уроках читання //

14. Розкажіть онуку, №25-26, вересень 2004.

15. Мартиненко В. Оновлення змісту літературного читання //

16. Початкова школа. 2012. - №10.